

[Kirkeministeren.]

andet lovområde er blevet sagt, at skoven går „så langt, som grenene lude og roden rinder.“ Det står der også i Danske Lov. Vi har på mange måder vore kulturrødder helt dernede; det har kirken mere end noget andet, og dernede er der også livgivende vande, om jeg så må sige. Vi får aldrig en kirke med klarhed, hvis vi skal have en folkekirke. Jeg påpeger imidlertid, hvor vigtigt det er ikke at overdimensionere en sag. Det minder mig om, hvad jeg har sagt, når vi stod over for en indviklet sag i kirkeministeriet, at jeg fra den mærkelige plads, der er min, undres over, hvorvidt det er evangeliet eller humoren, der er konstituerende i kirken, og jeg er i hvert fald blevet overbevist om én ting, at der kan ikke eksistere en folkekirke uden humor.

Det er ikke min opgave her at udtale mig om, hvorvidt en biskop har gjort rimelige eller urimelige ting. Det ærede medlem hr. Lysholt Hansen spurgte, om der ikke eksisterede bestemte regler for, hvad en biskop skulle, og om jeg syntes, det var rimeligt, at han ikke havde orienteret menighedsrådet. Man kan sige, at i hele den periode, i hvilken biskoppen i brevene siger, at spørgsmålet er privat og personligt, var der ingen mulighed for at orientere menighedsrådet.

Så kan man spørge sig selv, hvad det er for en mærkelig verden, man lever i, hvor pressen altid af en eller anden gådefuld grund får fat i ting, som den ikke skulle have fat i, hvorefter de så først bliver indviklede. Jeg tror derfor, at denne diskussion er nyttig. Menighedsrådene behøver ikke at være en stivnet forsamling, der ikke tager affære. De kan tage menighedsrådsloven § 26, stk. 1, hvor de kan læse: „Menighedsrådet har ret til, også uden at anledning dertil er givet det fra de kirkelige myndigheders side, at tage sager og forhold, der vedrører sognemenigheden, under overvejelse og henvende sig derom til biskoppen eller ministeriet.“

Det er forudsætningen for vort folkestyre — både for vort kirkelige og for vort politiske folkestyre — at der er levende parter i begge ender af maskineriet, om jeg så må sige.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger til de ærede medlemmer hr. Helge Larsen og

hr. Lysholt Hansen. Jeg kom i øvrigt, medens det ærede medlem hr. Lysholt Hansen talte, til at tænke på, at allerede i Danske Lov 2-17-22 er det forudsat, at en menighed måske engang kan blive lidt utilfreds med, hvordan biskoppen opfører sig. Der står nemlig dér, at hvis

„han fører nogen vrang lærdom eller forsømmer sit embede, så at hans brøst er så stor, at han ikke enten kan eller vil råde bod derpå, da skal hverken præsterne eller de andre superintendenter tie med ham, men give kongens stiftsbefalingsmand det til kende . . .“.

Allerede dengang forudsatte man gensidighed: at folk ikke var døde i det, men levende.

Jeg har ingen bemærkninger til de ærede medlemmer hr. Hartling og hr. Hvidberg, hvis indlæg jeg kun kunne være tilfreds med og glæde mig over.

Jeg lagde for et par dage siden mærke til, at et af vore dagblade skrev, at denne sag var igen et eksempel på folkekirkens umulige indretning. Jeg har været lidt inde på dette, men jeg vil gerne til slut sige endnu en gang, at hvis folkekirken skal være folkets kirke og ikke en lille selvbestaltet gruppes kirke, er rummelighed og dermed uklarhed — eller jeg vil hellere sige uafklarethed — nødvendig. Med alt, hvad denne uklarhed kan rumme af svagheit, og indbefattet, at den kan være temmelig ubegribelig for den, der ikke ligesom indefra prøver at forstå den, er jeg i de år, jeg har haft mit arbejde i kirkeministeriet, blevet mere og mere overbevist om, at denne folkekirke er et dyrebart instrument til værn både for kristelig og for folkelig frihed. Jeg tror i og for sig, at netop i en verden, der går henimod en rationalisering, åndeligt og materielt, vil en kirkeordning som den danske være af stor værdi, ja, jeg kunne have lyst til at sige: udtryk for en kultursammenhæng, som vi næppe gør os klar. Naturligvis må en sådan kirkeordning håndteres med varsomhed; men mon ikke denne skrøbelige og usikre kirke med sin indre styrke er — for at citere en af oldtidens kirkefædre — som en Noahs Ark, hvor der er plads både for rene og urene dyr? Denne folkekirke, hvor der er plads for troende og vantro, for fromme og ufromme, for helgener og syndere, er måske ikke så helt forskellig fra den skare, der fulgte Jesus, da han van-